

*Анна Рифівна Мосейчук,
завідувач відділенням «Лікувальна справа»,
викладач Одеського обласного базового медичного училища,
вул. Пушкінська, 4, м. Одеса, Україна*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФЕЛЬДШЕРІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті розкриваються сучасні педагогічні технології формування дослідницьких компетенцій майбутніх фельдшерів. У системі середньої професійної освіти дослідницька діяльність студентів є важливим чинником удосконалення підготовки фахівців, який допомагає вирішувати завдання підготовки конкурентоспроможного фахівця. Організація науково-дослідницької діяльності студентів медичного училища є продовженням і поглибленням навчального процесу.

Ключові слова: формування, компетентність, дослідницька діяльність, сучасні педагогічні технології, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Сучасна медична освіта вимагає розвитку самостійності майбутніх фахівців, яка формується, насамперед, у дослідницькій діяльності студента. Цьому виду роботи студентів надається останнім часом велике значення в педагогічній практиці. Студентам науково-дослідна робота дає можливість сформувати компетенції, які готують їх до життя в сучасному суспільстві, серед яких слід зазначити критичне мислення, аналіз, аргументування, вирішення проблем, прийняття рішень, управління проектами, планування, координація, адміністрування, співпраця [12].

Водночас, багато дослідників звертають увагу на недостатність теоретичної обґрунтованості проблеми дослідницької діяльності студентів і технологічної забезпеченості цієї сторони освітнього процесу, а також низьку її ефективність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню визначених проблем сприяють наявні в педагогічній науці підходи, що базуються на психологічній теорії навчальної діяльності (П. Я. Гальперін, В. В. Давидов, А. К. Маркова, Н. Ф. Талізін, Д. Б. Ельконін, Т. В. Габай, І. Я. Лернер), де з одного боку розкриті механізми розвитку самостійності й активності особистості, а з іншого – виявлено природу та специфіку дослідницької діяльності та складові її навчальних дій.

Значний досвід формування умінь дослідницької діяльності накопичено в педагогіці загальноосвітньої школи. Теоретичні засади вирішення цієї проблеми закладено В. В. Давидовим, М. І. Махмутовим, К. К. Платоновим, Д. Б. Ельконіним. Ця проблема не була поза увагою і у педагогіці вищої школи, де більшість досліджень присвячено формуванню здібностей, спрямованих на здійснення дослідницької діяльності студентів у цілому, незалежно від досліджуваного предмета (Л. Л. Борисенко, А. Н. Гудімова, Ю. М. Кравченко, А. Б. Кондрашихін, В. І. Луговий, Г. В. Луценко, В. Я. Ляудіс, О. М. Микитюк, М. Е. Фролова та ін.).

Система медичної освіти покликана здійснювати випереджаючий вплив на формування особистісних якостей майбутнього фахівця, які дозволяють йому бути конкурентоспроможним на ринку праці з сучасним станом виробництва, науки, культури і вирішувати проблеми, що виникають при входженні в самостійну професійно-дослідницьку діяльність. Особистісний аспект сталого володіння способами і прийомами дослідницької діяльності особливо важливий для пізнання себе в професійному та особистісному самовизначенні (А. Г. Асмолов). «Інтелектуальні можливості студентів стають засобом освоєння науки і культури, на основі чого формується професійна компетентність і в зв'язку з цим внутрішнє джерело активності студента. З урахуванням своїх можливостей він аналізує світ і науку, професію і умови життя, а також результати власної діяльності. Тільки в цьому випадку формується «Я-концепція» фахівця-дослідника, стрижнем якого є професійна спрямованість» [1].

Метою статті є характеристика дослідницької діяльності студентів і характеристика сучасних педагогічних технологій формування дослідницьких компетенцій під час навчальної та позанавчальної самостійної роботи студентів.

Виклад основного матеріалу. Широкий комплекс заходів щодо підвищення якості професійної освіти та підготовки компетентних фахівців дослідницько-інноваційного типу включає запровадження навчання через дослідження, яке визнається одним із найбільш ефективних методів навчальної діяльності професійної освіти. «Дослідницьке навчання двояко збагачує зміст освіти: по-перше, знання надходять з досліджень та їх результатів у навчальні програми, по-друге, вони безпосередньо сприймаються студентом із індивідуальної дослідницької діяльності або від дослідницької роботи колективу (навчального або професійного), в якому він працює [2, с. 24]». У результаті – зміст навчання стає проце-

сом, оскільки являє собою продукт дослідження невідомого, а не трансляцію відомого.

Відомо, що для розв'язання проблемних питань у процесі набуття нових знань, серед відомих чотирьох видів діяльності – трансформувальної, алгоритмічної, репродуктивної та науково-пошукової – саме остання спрямовує студента до дослідницької діяльності. Вона забезпечує творче застосування навчального матеріалу на практиці й перехід від навчально-пізнавальної до самостійної творчої професійної діяльності [6]. На цьому етапі відбувається активне компетентнісне наповнення підготовки майбутнього фахівця за необхідності виховувати спеціаліста інтегрального типу з широкою професійною компетентністю та урахуванням майбутніх змін у професійній діяльності [5].

Аналіз досліджень свідчить, що актуальними в структурі формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів є наступні компетенції:

- навчально-пізнавальні, пов'язані з набуттям знань з професійних і суміжних дисциплін, розуміння необхідності безперервності цього процесу протягом усього періоду професійної діяльності;

- інформаційні, які включають уміння пошуку, відбору, надання інформації з використанням новітніх ІКТ;

- навчально-дослідницькі, пов'язані з поетапним освоєнням організації та методології наукового пошуку.

Вивчення проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів привело до висновку, що це процес довготривалий та поетапний: навчально-пізнавальна діяльність сприяє засвоєнню знань з професійно важливих дисциплін; навчально-дослідницька діяльність полягає в ознайомленні з організаційними та методологічними засадами проведення наукового пошуку. Приділяють їй увагу на практичних заняттях, на лекціях, під час виробничої практики, а саме під час роботи з пацієнтами, оскільки встановлення правильного діагнозу та вибір адекватного методу лікування – це складний процес, який потребує відповідних досліджень, врахування багатьох факторів та знань, які часом виходять за межі навчальної програми і потребують саме дослідницьких компетенцій. Якщо студент зможе наблизитись до визначення можливої причини проблеми пацієнта та знайти відповідні методи лікування, це крок у набутті клінічного досвіду, формуванні клінічної та дослідницької компетентності.

У системі середньої професійної освіти дослідницька діяльність студентів є важливим чинником удосконалення підготовки фахівців, який допомагає вирішувати завдання поєднання науки та практики. Організація дослідницької діяльності студентів сучасного медичного училища є продовженням і поглибленням навчального процесу. Основною метою організації та розвитку дослідницької діяльності студентів є підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців.

Готовність і здатність випускника медичного навчального закладу до дослідницької діяльності передбачають дослідницьку діяльність як вид професійної діяльності. Розроблені і впроваджені основні освітні програми професійного навчання за спеціальностями передбачають навчально-дослідницьку діяльність як обов'язковий вид навчальної діяльності.

Навчально-дослідницька діяльність є процесом пізнання об'єктивного світу та складається з елементів (етапів), які властиві науковому пізнанню, а саме: визначення проблеми, постановка мети, завдань, попередній аналіз наявної інформації, формулювання вихідних гіпотез, планування та організація емпіричного дослідження, його проведення, аналіз та узагальнення отриманих результатів, перевірка вихідних гіпотез на основі отриманих даних, остаточне формулювання нових фактів і законів, отримання пояснень чи наукових передбачень. Наукове знання, отримане в ході навчально-дослідницької діяльності є суб'єктивно новим тільки для студента навчального закладу та цим відрізняється від результатів науково-дослідницької діяльності.

Разом з тим в освітньому процесі мета дослідницької діяльності полягає в набутті студентами функціонального навичку дослідження як універсального способу освоєння дійсності. Цьому сприяє підвищення мотивації до навчальної діяльності та активізації особистісної позиції студента в освітньому процесі, основою яких є придбання суб'єктивно нових знань, тобто самостійно отриманих знань, які є новими і особистісно значущими для конкретного студента. Таким чином, під дослідницькою діяльністю студентів розуміється діяльність, пов'язана з вирішенням творчої, дослідницької задачі з наперед невідомим рішенням і передбачає наявність основних етапів, які характерні для дослідження у науковій сфері [2].

Індивідуальна науково-дослідницька робота студента – це комплекс заходів навчального, наукового, управлінського й організаційно-методичного характеру, спрямований на підвищення рівня підготовки фахівців на основі прищеплення студентам навичок наукових досліджень стосовно обраної спеціальності [4]. Дослідницька діяльність студентів організується та проводиться як у навчальний, так і в позанавчальний час.

Ураховуючи це, в Одеському обласному базовому медичному училищі одним із напрямків освітнього процесу є створення умов для формування у студентів особистісних якостей, що забезпечують конкурентоспроможність на ринку праці, а також розвиток творчої особистості, яка вміє адаптуватися в сучасних умовах. Засобом досягнення поставленої мети є дослідницька діяльність студентів. Знання, отримані в результаті дослідження, є наслідком пізнавальної діяльності, що спрямована на висунення, формування, пояснення закономірностей, фактів, процесів. Отже, це – невід'ємна частина навчання. Дослідницькі вміння полягають у здатності виконувати дії з пошуку, відбору,

переробки, аналізу, створення, проектування та підготовку результатів пізнавальної діяльності. Загальноприйнятими вважаються такі форми дослідницької діяльності: виконання лабораторних робіт; написання рефератів; участь у предметних олімпіадах; підготовка доповідей; виконання завдань, що містять елементи наукових досліджень; виконання конкретних нетипових завдань науково-дослідницького характеру в період навчальних та виробничих практик; вивчення теоретичних основ методики, постановки, організації виконання прикладних досліджень за курсами спеціальних дисциплін [8]. Дослідницька діяльність в медичному училищі здійснюється через проведення предметних тижнів; олімпіад різного рівня; професійних конкурсів різного рівня; індивідуальну та групову роботу студентів із підготовки проектів соціальної спрямованості.

Під час навчального процесу на практичних заняттях студенти знайомляться з основами та елементами наукових досліджень, розвивають уміння самостійно поглиблено вивчати фундаментальні науки. Це стимулює інтерес до обраної спеціальності. На цьому етапі студенти готують наукові повідомлення і реферати. На наступному етапі студенти безпосередньо залучаються до проведення досліджень. Їм доручаються конкретні теоретичні або експериментальні розробки. Активно здійснюються навчальні дослідження під час виконання лабораторних, проектних робіт при проходженні біологічних дисциплін «Медична біологія», «Мікробіологія», «Основи біологічної фізики та медична апаратура» та ін., а також під час проходження виробничої практики. У процесі виконання дослідницьких завдань студенти вчаться застосовувати теоретичні знання на практиці, працювати з науковою літературою, складати реферати та огляди, вирішувати окремі теоретичні завдання, самостійно готувати та проводити експерименти, користуватися обладнанням, доповідати результати досліджень.

У навчальному процесі Одеського обласного базового медичного училища, в межах самостійної роботи під час проведення практичних занять з біологічних дисциплін використовуються кросворди як ефективний метод формування дослідницьких умінь. Це завдання становить альтернативу тестового контролю знань студента. Після вивчення дисциплінарної теми викладач рекомендує скласти кросворд із метою повторення та закріплення пройденого матеріалу. Кросворд дозволяє в навчальній ситуації інтенсифікувати процес засвоєння нових знань з дисципліни.

Використання навчальних кросвордів із біологічних дисциплін дозволяє студентам заглиблюватися у сутність досліджуваних біологічних і фізіологічних феноменів і явищ, засвоювати навчальний матеріал, ключові поняття, закріплювати їх. Під час виконання завдання у студентів розвивається наочно-образне мислення, творчий потенціал, удосконалюється культура інтелектуальної праці, комунікативна культура, грамотність, акуратність логічне мислення [3].

У позанавчальний час дослідницька діяльність студентів організовується індивідуально або шляхом їх участі у роботі науково-практичних семінарів, участі у виставках, конкурсах, олімпіадах, науково-практичних конференціях. На науково-практичних семінарах і конференціях різного рівня молоді дослідники отримують можливість виступити зі своєю роботою перед широкою аудиторією. Це змушує студентів більш ретельно опрацьовувати майбутній виступ.

Організація самостійної роботи у формі навчально-дослідницької діяльності спрямована на вирішення таких навчальних завдань:

- навчити використовувати сучасні технології збору інформації, обробки й інтерпретації даних, отриманих як у результаті аналітичної роботи з літературою, так і в ході самостійного емпіричного дослідження;
- розвинути вміння логічно і грамотно викладати аналітичний матеріал, результати емпіричних досліджень відповідно до вимог щодо наукових публікацій;
- прищепити основні навички дослідницької діяльності, вирішення творчих завдань в ході навчально-го дослідження з певної теми [8].

Наведемо приклади використання сучасних педагогічних технологій навчання дослідницької діяльності, що застосовуються в процесі підготовки майбутніх фельдшерів у позанавчальний час, серед яких інноваційним методом представлення результатів навчальних досліджень студентів є стендова доповідь.

Володіння основами мультимедіа-технологій входить в обов'язковий освітній мінімум і відображається у змісті як загальнокультурних, так і професійних компетенцій фахівця.

Більшість сучасних наукових конференцій поряд з традиційними усними доповідями практикують так звані постерні або стендові і електронні постерні доповіді, або е-постери: автори представляють свої повідомлення в друкованій (плакатній, стендовій) формі або у формі мультимедійної презентації. Грамотно оформлена друкована чи електронна доповідь дає можливість наочно донести велику кількість інформації, що представляється у вигляді графіків, схем, таблиць, динамічних візуальних елементів (відео, слайд-шоу, анімовані діаграми і графіки, прокрутка тексту, 3D-обертання моделі) та ін.[9].

Виконання самостійної роботи у формі розробки постерної доповіді на певну, узгоджену з викладачем тему в межах дисциплін «Медична біологія», «Мікробіологія», «Основи біологічної фізики та медична апаратура» націлене не тільки на освоєння технологій створення подібних повідомлень, а й на формування у студента умінь роботи з інформацією, яка розкриває певну тему навчальної дисципліни (смісловий і сутнісний відбір інформації, її логічне структурування, візуальна демонстрація).

Розробка постерної доповіді як форма самостійної роботи не тільки сприяє поглибленому вивченню біомедичної феноменології та форм її прояву в

професійній діяльності майбутнього фельдшера, але й надає можливість прояву творчого потенціалу студента, його дивергентного мислення та індивідуального стилю організації навчальної діяльності.

Ефективною при формуванні дослідницької компетенції є проектна технологія навчання, яка теж використовується у підготовці майбутніх фельдшерів у медичному училищі. Актуальність формування компетенцій у галузі проектної діяльності зумовлена інноваційною спрямованістю економічного розвитку: володіння логікою і технологією проектування дозволяє більш ефективно здійснювати аналітичні, організаційно-управлінські функції і забезпечує конкурентоспроможність майбутнього фахівця [9]. Слід зазначити, що вміння створювати профілактичні проекти – це одна з професійних компетенцій сучасного медичного фахівця.

Сутність проектної діяльності полягає у створенні нових реальностей (об'єктів, процесів, явищ) із заданими якостями. Метод проектів – певним чином організована самостійна пошукова, дослідницька, творча, пізнавальна діяльність студентів, індивідуальна або групова, яка передбачає процес досягнення результату певними методами, прийомами, що призводить до розвитку пізнавальних навичок студентів, вміння самостійно конструювати власні знання, орієнтуватися в інформаційному полі, аналізувати, висувати гіпотези [10].

Серед проектів освітньої діяльності виділяють наступні типи:

- дослідницькі – наближені до наукового дослідження, що містять доказ актуальності, предмет, об'єкт, завдання, гіпотези дослідження, позначення методів, джерел;
- інформації, узагальнення результатів, висновки, оформлення результатів, постановку нових проблем;
- творчі – не мають детально відпрацьованої структури, підпорядковуються жанру кінцевого результату (газета, фільм, свято), але результати оформлюються у продуманій завершній формі (сценарій фільму або свята, макет газети);
- соціально значущі – з самого початку чітко визначається результат діяльності, орієнтований на

інтереси певної групи людей; вимагають плану дій, зовнішньої експертизи [10, с. 148].

Проектна діяльність в межах самостійної роботи, що її здійснюють студенти медичного училища, за типом виступають як соціально значущі, просвітницькі, орієнтовані на розвиток компетенцій в галузі профілактичної діяльності майбутніх фельдшерів. Профілактична робота в межах санітарно-просвітницької діяльності медичного працівника з населенням із питань профілактичної медицини є необхідною професійною компетенцією фахівця в галузі практичної охорони здоров'я.

Самостійна робота зі створення профілактичного проекту сприяє розвитку як комунікативної компетентності (робота в команді, ведення діалогу та ділової дискусії, толерантну поведінку та ін.), так і здатності та готовності аналізувати значущі соціально-психологічні фактори у профілактиці різних захворювань населення.

Змістовно створення профілактичного проекту включає розробку наочних демонстраційних матеріалів (буклет, брошура, плакат, рекламний постер і т. п.) із профілактики певного захворювання, шкідливих звичок і презентацію профілактичного проекту у вільній формі (міні-лекція, PR-презентація і т. п.).

Висновки. Дослідницька діяльність студентів є необхідною складовою системи підготовки висококваліфікованого, орієнтованого на сучасний ринок праці фахівця, ініціативного, здатного критично мислити і використовувати інноваційні методи і технології для саморозвитку, спрямованого на досягнення високих результатів. Навчання, що забезпечує систематичну і цілеспрямовану участь студентів у дослідницькій діяльності створює умови для становлення освітньої системи, що реалізує принципи наукового підходу до підготовки висококваліфікованого фахівця. Дослідницька діяльність студентів є складовою наукового потенціалу медичних навчальних закладів будь-якого кваліфікаційного рівня, завдяки чому створюється резерв конкурентоспроможних кадрів у сфері медицини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бергер С. А. Развитие теории научно-исследовательской деятельности преподавателя педагогического вуза в контексте непрерывного педагогического образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 [Электронный ресурс] / Бергер Светлана Анатольевна ; Ростов. гос. пед. ун-т. – Ростов н/Д, 2001. – Режим доступа: <http://www.dslib.net/obw-pedagogika/razvitie-teoriinauchno-issledovatel'skoj-dejatel'nosti-prepodavatel'ja.html>.
2. Карпов А. О. Исследовательское образование: ключевые концепты / А. О. Карпов // Педагогика. – 2011. – № 3. – С. 20–30.
3. Соколовская Н. В. Научно-исследовательская деятельность учащихся [Электронный ресурс] / Н. В. Соколовская // Коллегам о химии и биологии. – Режим доступа: <http://sokolovskaya.86mmc-megionsch2.edusite.ru/p4aa1.html>.
4. Кондрашихин А. Б. Шляхи активізації інноваційної творчої діяльності у вищих закладах освіти / А.Б.Кондрашихін // Проблеми освіти, 2011. – №66. – С. 29-34.
5. Кравченко Ю. М. Проблеми організації науково-дослідної діяльності студентів у вузі / Ю.М.Кравченко // Проблеми освіти, 2010. – №63. – С.62-63.

6. Луговий В. І. Вища освіта через дослідження : концептуальні засади здійснення й оцінювання / В. І.Луговий, Ж. В.Таланова // Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології», 2012. – Т.1.– С.16-28.

7. Луценко Г. В. Компетентнісний підхід до науково-дослідної роботи студентів як елемент фундаменталізації фізичної освіти / Г. В. Луценко // Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології», 2012. – Т.3. – С. 80-89.

8. Микитюк О. М. Теорія та практика організації науково-дослідної роботи у вищих закладах освіти України в XIX ст. : автореф. дис... доктора педагогічних наук: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / О. М. Микитюк. – К., 2004. – 42 с.

9. Постоян Т. Г. Освітні технології: навчальний посібник / Т. Г. Постоян. – Одеса: вид. Букаєв, 2014. – 204с.

REFERENCES

1. Berger, S. A. (2001). Razvitie teorii nauchno-issledovatel'skoy deyatelnosti prepodavatelya pedagogicheskogo vuz'a v kontekste nepreryvnogo pedagogicheskogo obrazovaniya [Development of theory of pedagogical university teacher's research in terms of continuous pedagogical education]. *Candidate's thesis*. Retrieved from: <http://www.dslib.net/obw-pedagogika/razvitie-teoriinauchno-issledovatel'skoj-deyatelnosti-prepodavatelja.html> [in Russian].

2. Karpov, A. O. (2011). Issledovatel'skoe obrazovanie: klyuchevye kontsepty [Research education: key concepts]. *Pedagogika – Pedagogy*, 3, 20– 30 [in Russian].

3. Sokolovskaya, N. V. (n.d.). Nauchno-issledovatel'skaya deyatelnost uchashchikhsya [Students' research]. *Kolegam o khimii i biologii – To colleagues about chemistry and biology*. Retrieved from: <http://sokolovskaya.86mmc-megionsch2.edusite.ru/p4aa1.html> [in Russian].

4. Kondrashykhin, A. B. (2011). Shliakhy aktyvizatsii innovatsiinoi tvorchoi diialnosti u vyshchikh zakladakh osvity [Ways of activating innovative creative activity at higher educational institutions]. *Problemy osvity – Problems of education*, 66, 29-34 [in Ukrainian].

5. Kravchenko, Yu. M. (2010). Problemy orhanizatsii naukovo-doslidnoi diialnosti studentiv u vuzi [Issues of providing students' research at the university]. *Problemy osvity – Problems of education*, 63, 62-63 [in Ukrainian].

6. Luhovyi, V. I., & Talanova, Zh. V. (2012). Vyshcha osvita cherez doslidzhennia: kontseptualni zasady zdiisnennia y otsiniuvannia [Higher education through research: conceptual framework of implementation and assessment]. *Vyshcha osvita Ukrainy. Tematychnyi vypusk «Pedahohika vyshchoi shkoly: metodolohiia, teoriia, tekhnolohii» – Higher education in Ukraine. Special issue “Higher education pedagogy: methods, theory, technologies”*. (Vols.1). (pp. 16-28). [in Ukrainian].

7. Lutsenko, H. V. (2012). Kompetentnisnyi pidkhid do naukovo-doslidnoi roboty studentiv yak element fun-

10. Селевко Г. К. Энциклопедии образовательных технологий: В 2 т. / Г. К. Селевко. Т.1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. - 816 с.

11. Фролова М. Е. Педагогічне забезпечення процесу формування дослідницьких компетентностей студентів в системі вищої економічної освіти / М. Е.Фролова // Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології», 2012. – Т.3. – С.206-216.

12. Bourgeois E. Developing Foresight for the development of Higher Education: Research Relations in the Perspective of the European Research Area (ERA) // Final report of the Strata-Etan Expert Group. – Brussels: European Commission, Directorate General for Research. Unit RTD-K2, 2002. – 80 p.

damentalizatsii fizychnoi osvity [Competency-based approach to students' research as an element of physics education fundamentalization]. *Vyshcha osvita Ukrainy. Tematychnyi vypusk «Pedahohika vyshchoi shkoly: metodolohiia, teoriia, tekhnolohii» – Higher education in Ukraine. Special issue “Higher education pedagogy: methods, theory, technologies”*. (Vols.3). (pp. 80-89). [in Ukrainian].

8. Mykytiuk, O. M. (2004). Teoriia ta praktyka orhanizatsii naukovo-doslidnoi roboty u vyshchikh zakladakh osvity Ukrainy v XX st. [Theory and practice of organizing research at higher educational institutions of Ukraine in XXth century]. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

9. Postoian, T. H. (2014). *Osvitni tekhnolohii: navchalnyi posibnyk [Educational technologies: textbook]*. Odesa: vydavets Bukaiev [in Ukrainian].

10. Selevko, G. K. (2006). *Entsiklopedii obrazovatelnykh tekhnologiy [Encyclopedias of educational technologies]*. (Vols.1). Moscow: NII shkolnykh tekhnologiy [in Russian].

11. Frolova, M. E. (2012). Pedahohichne zabezpechennia protsesu formuvannia doslidnytskykh kompetentnosti studentiv v systemi vyshchoi ekonomichnoi osvity [Pedagogical support of forming students' research competencies in higher economic education]. *Vyshcha osvita Ukrainy. Tematychnyi vypusk «Pedahohika vyshchoi shkoly: metodolohiia, teoriia, tekhnolohii» – Higher education in Ukraine. Special issue “Higher education pedagogy: methods, theory, technologies”*. (Vols.3). (pp. 206-216) [in Ukrainian].

12. Bourgeois, E. (2002). Developing Foresight for the Development of Higher Education: Research Relations in the Perspective of the European Research Area (ERA). *Final report of the Strata-Etan Expert Group*. Brussels: European Commission, Directorate General for Research. Unit RTD-K2 [in English].

*Анна Рифовна Мосейчук,
заведуюча відділенням «Лічневе діло»,
преподаватель Одеського областного базового медичинського училища,
ул. Пушкінська, 4, з. Одеса, Україна*

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ФЕЛЬДШЕРОВ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Готовность и способность выпускника медицинского учебного заведения к исследовательской деятельности предполагают исследовательскую деятельность как вид профессиональной деятельности. В статье указывается, что разработанные и внедренные основные учебные программы профессионального обучения по специальности предполагают занятия учебно-исследовательской деятельностью как особым видом учебной деятельности. Автор акцентирует внимание на том, что учебно-исследовательская деятельность является процессом познания объективного мира и состоит из элементов (этапов), присущих научному познанию. Научное знание, полученное в ходе учебно-исследовательской деятельности, является субъективно новым только для студента учебного заведения, чем отличается от результатов научно-исследовательской деятельности. Вместе с тем, отмечается, что в образовательном процессе цель исследовательской деятельности состоит в приобретении студентами функционального навыка исследования как универсального способа освоения реальности. Этому способствует повышение мотивации к учебной деятельности и активизации личностной позиции студента в образовательном процессе, основой которых является приобретение субъективно новых знаний, то есть самостоятельно полученных знаний, которые новы и личностно значимы для конкретного студента. В статье охарактеризовано использование современных педагогических технологий обучения исследовательской деятельности, которые применяются в процессе подготовки будущих фельдшеров в учебной и внеучебной деятельности, среди которых инновационными методами представления результатов учебных теоретических и практических исследований являются кроссворды, стендовые доклады. Кроме того, описывается эффективная при формировании исследовательской компетенции проектная технология обучения, которая также используется при подготовке будущих фельдшеров в Одесском областном базовом медицинском училище. Отмечается, что умение создавать профилактические проекты – это одна из профессиональных компетенций современного медицинского специалиста. Таким образом, исследовательская деятельность студентов является составляющей научного потенциала медицинских учебных учреждений любого квалификационного уровня, благодаря чему создается резерв конкурентоспособных кадров в сфере медицины.

Ключевые слова: формирование, компетентность, исследовательская деятельность, современные педагогические технологии, конкурентоспособность.

*Anna Moseichuk,
head of the Department of "General Medicine",
teacher at Odessa Regional Primary Medical College,
4, Pushkinska Str., Odessa, Ukraine*

MODERN TECHNOLOGIES OF FORMING RESEARCH COMPETENCES OF FUTURE MEDICAL ASSISTANTS IN PROCESS OF THEIR TRAINING

Readiness and capacity to research in medical educational institution graduates involve research as a type of professional activity. The developed and implemented basic training programmes of professional education involve carrying out research as a specific kind of learning activity. Learning and research activity is the process of learning the real world; it consists of the elements (stages) peculiar to scientific cognition. Scientific knowledge obtained in the course of learning and research activity is new for a student only, which makes it different from results of research in general. Besides, the purpose of research in educational process involves students' acquiring the functional skill of research as a universal way of discovering reality. It is facilitated by such factors as increased motivation to learning activity and activating students' personal attitude in educational process. They are based on gaining subjectively new knowledge, i.e. knowledge gained by a student him-/herself which is new and personally significant for him/her. The use of contemporary pedagogical technologies of teaching research which are applied when training future medical assistants in learning and extra-learning activities is characterized in the paper. These technologies include such innovative methods of representing results of educational theoretical and practical research as crosswords and poster presentation. Moreover, the project teaching technology, which is effective in forming research competence and applied in training future medical assistants at Odessa Regional Primary Medical College, is described. It is stated that the ability to create preventive projects is one of professional competences of a modern medical professional. Thus, students' research is a component of scientific resources of a medical educational institution of any qualification level; thereby competitive medical staff is trained.

Keywords: formation, competency, research, contemporary pedagogical technologies, competitive ability.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор В. М. Гладкова

Подано до редакції 03.06.2015